

Fodringens veje til det stærke kuld

Fokus: Med en stigende kuldstørrelse ses en faldende fødselsvægt. Fokus på fodring af soen i hele cyklussen skal sikre, at fødselsvægten bliver så høj som mulig.

Konklusion

- Udfordringer med en lav fødselsvægt løses ikke ved at se nærmere på foderstyrken i sen drægtighed, men derimod på fodringen i farestalden, løbestalden samt på tidlig drægtighed.

Af Thomas Sønderby Bruun, specialkonsulent, Seges Svineproduktion og Anja Varmlose Strathe, adjunkt, Københavns Universitet

Flere afprøvninger og forskning har vist, at der ikke opnås en mærkbar ændring i fødselsvægten på den enkelte gris ved at øge foderstyrken ud over 3,5 FE de sidste fire uger før faring. Alligevel praktiseres det mange steder. I GUDP-projektet Feed4Life undersøger Københavns Universitet, DLG og Seges Svineproduktion, om en ændring af fodersammensætningen de første 50 dage af drægtigheden via en bedre vækst af moderkagen kan bidrage til at øge fødselsvægten samt reducere andelen af IUGR-grise (grise, der under drægtigheden har været hæmmet i væksten). Hypotesen i projektet er dermed, at moderkagen er nøglen til at øge pattegrisenes tilvækst. Derved vender projektet op og ned på den gængse opfattelse – at der kan gøres en forskel lige før faring, men er det nok at se på den tidlige drægtighed? Måske er

Variationen i fostervægt inden for kullet ses allerede tidligt i drægtigheden – her ved fostre udtaget dag 56.

der også brug for fokus endnu tidligere – før soen overhovedet er blevet drægtig?

Bedre ægkvalitet ved ægløsningen

Der er solide faglige beviser for, at søer, der har tabt for meget huld og specielt muskelmasse, i løbet af den forudgående diegivningsperiode, kan have en dårligere og mere uensartet modning af de æg, der løsnes i den første brunst efter fravænning. Huldtabet skal begrænses, og vægttabet i diegivningsperioden skal ikke overstige 5-15 kg. Høj foderoptagelse i løbet af diegivningsperioden og helt frem til løbning har en positiv indflydelse på modningen af æg. Derudover skal der anvendes stivelsesrigt foder fra fravænning til løbning, da det gavner modningen af æggene, og gerne med en foderstyrke på 4,5-5,5 FE pr. dag fordelt på to eller gerne tre fodringer pr. dag for at forhøje blodsukkeret flere gange i løbet af døgnet frem til ægløsning. Et afsluttet specialeprojekt viser endvidere, at den gennemsnitli-

ge fødselsvægt er højere ved søer, der er løbet tidligt efter fravænning. Dette understøtter, at søer med den bedste ægkvalitet ved fravænning også kommer først i brunst.

Den helt tidlige fosterudvikling

Når ægget er befrugtet, skal det fæstnes til væggen i børhornene. De fostre, der fæstnes først, vil udskille hormonet østrogen, som gør at fostre i nærheden får sværere

ved at fæstne sig. Jo mere ensartede æggene er ved ægløsning, jo flere æg af god kvalitet vil fæstne sig samtidig. Dette er en fordel for både kuldstørrelse og den helt tidlige fosteroverlevelse. Alleerede på dag 28 er der en betydelig vægtvariation blandt fostrene – vel at mærke på et tidspunkt, hvor fostrene kun vejer omkring 0,8 gram pr. stk. På dag 56 vejer fostrene i gennemsnit omkring 90 gram, og spredningen udgør 13 pct. To specialestuderende vejede i 2019 grisene individuelt ved fødsel på tværs af 12 besætninger – i alt 453 kuld – og fandt, at den gennemsnitlige fødselsvægt var 1.230 gram pr. gris og, at 22,5 pct. af disse grise viser tegn på at have været hæmmet under foster-væksten. Der er videnskabelige beviser for, at fodring under vedligehold kan have en skadelig virkning på næringsstofomsætningen i fostrene, hvilket er vigtig viden, når foderstyrken midt i drægtigheden fastlægges. Derfor anbefaler Seges Svineproduktion, at den laveste foderstyrke pr. dag, uanset huld, er 2,3 FE for en drægtig so.

Fakta

Du kan påvirke fødselsvægten positivt ved at undgå:

- foderstyrker under 2,3 FE (vedligehold) i drægtigheden
- at anvende blandinger med mere end 4,0-4,5 gram fordøjeligt lysin pr. FE (undgå unødigt muskeltilvækst hos soen)
- at slanke fede søer i drægtigheden

Se mere på webinaret 'Fodringens veje til det stærke kuld' med Thomas Sønderby Bruun og Anja Strathe på Viden på Tværs 21. oktober.